

Crisis Theologica

In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi controversiæ,
subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Crisis Theologica - In Qva Selectiores, Et Acriores hujus, et elapsi sæculi
controversiæ, subsecuturâ in Elencho legendæ discutiuntur

Casnedi, Carlo Antonio

Ulyssipone, M.DCCXI

Sectio Secvnda. An leges Pontificiæ obligent etiam, ubi non sunt
promulgatæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84777](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84777)

SECTIO II.

An leges Pontificiae obligent etiam ubi non sunt promulgatae.

§. I.

Utriusque sententia fundamenta.

SUMMARIUM.

Decreta alia purè legislativa, alia purè declarativa, alia mixta, n. 39.

Leges Papae ut declarativae obligant etiam ubi non promulgatae, ibid.

Tota quaestio de legibus, ut purè legislativis, n. 40

Legis definitio, n. 41.

Rationes, & DD. tuentes, & negantes obligare, ubi non sunt evulgatae, à n. 41. ad 44.

N.
39.

Adverte inter Decreta ex Cathedrâ, alia esse purè legislativa, quatenus præcipiunt, vel prohibent aliqua omnibus Fidelibus, alia esse purè declaratoria, quatenus purè manifestant aliquam veritatem, sive circa materiam fidei, sive morum; alia esse declaratoria simul, & legislativa, quatenus non tantum aliquid declarant, sed etiâ prohibent, puta, declarant opinionem esse scandalosam, & prohibent, ne doceatur, qualia sunt utriusque Alexandri, & Innocentij Decreta, quæ præterea sunt comminatoria, quatenus minantur excommunicationem ipso facto ab inobedientibus incurrendam. Jam certum est omnes Doctores, sive sententiæ affirmantis leges Pontificias obligare, ubi non sunt promulgatae, sive illud negantis, convenire debere in hoc, quod leges Pontificiae, quatenus declarativae, obligent etiâ, ubi non sunt promulgatae; & ideo Tridentinum, etiam ubi non est promulgatum, obligat quoad definitiones, & dogmata. Hinc nescio, quo fundamento aliqui apud Torrec. diff. 3. à n. 2. dixerint, quod Decretum Alexandri VII. ne quidem ut declarativum, obliget in Hispania, multo minus ut prohibitivum, quod certè malè auditur. Quare tota quaestio inter utriusque sententiæ DD. reducitur ad leges Pontificias ut legislativas, an dummodo certò moraliter constet tale Decretum, ut legislativum, fuisse Romæ promulgatum, obliget ex. gr. Hispanos, ubi non est promulgatum; an verò ut obliget Hispanos, debeat esse in Hispania promulgatum; imò Matriti, ut obliget Matritenses?

N.
40.

Caiet.
Sorus.
P. Mol.

Diana.

Affirmant, necessariam in singulis Diocessibus promulgationem, ut Decretum, quatenus legislativum, singulos obliget, Caiet. 1. 2. quaest. 90. art. 4. M. Sorus lib. 1. de Justitiâ quaest. 1. art. 4. P. Molina tom. 2. de Justitiâ tr. 2. d. 395. & alij primæ notæ Authores apud Dianam p. 1. tr. 10. de Legibus

resol. 8. quibus addo P. Gibal. lib. 7. de Scientiâ Canonica cap. 2. qu. 1. n. 7. & plurimos Scotistas, inter quos Wigers q. 94. & Mastr. d. 2. Theol. Mor. n. 104. quibus subscribunt illi, qui post Decretum Alexandri VII. in Hispania non promulgatum, docuerunt opiniones ab eo damnatas: hanc opinionem probabilem reputant etiam Adversarij; ita P. Lessius, P. Vasq. P. Granado, Lumb. Torrec. diff. 3. n. 53.

Primum fundamentum sumunt à priori ex legis definitione traditâ à S. Th. 1. 2. quaest. 90. art. 4. Est ordinatio rationis ad bonum commune, ab eo, qui curam habet communitatis, promulgata: sed sic est, quod per solam promulgationem legis Pontificiae Romæ factam, lex non potest dici promulgata; debet enim ita esse promulgata, ut reus a Iudice puniendus nullam ejusdem legis ignorantiam obtendere possit, immò ita promulgata, ut iudex possit de certâ legis notitiâ reu convincere; ad hoc autem est insufficiens sola promulgatio Romana: ergo ut leges Pontificiae ubique obligent, debent esse ubique promulgatae. Confirmant ex Jure Canonico cap. Cum infirmitas, de Panit. & Remiss. quod decernit legem à Concilio Generali contra Medicos latam non obligare eosdem, nisi à locorum Ordinarij fuerit promulgata: ergo idem de alijs legibus Pontificijs.

Secundum est à paritate Juris Civilis, cuius leges certum est non obligare, nisi in pluribus civitatibus promulgetur proportionally ad Imperij amplitudinem, cui Legislator præest: ergo cum nullum amplius Imperium detur eo, quo Pontifex gaudet, insufficiens omnino erit sola promulgatio Romæ, ut lex Pontificia omnes Fideles, etiam in extremis Indorum oris degentes, obliget.

Negant necessariam singulis in Diocessibus legum Pontificiarum promulgationem, immò satis esse, si Romæ tantum sint evulgatae, ut omnes Fideles alibi degentes, ab illis obligentur. Ita P. Suar. lib. 4. de Legibus cap. 15. per totum, Diana l. c. & apud eum alij, quibus addo P. Palao tom. 1. tr. 3. d. 1. p. P. Palao 12. n. 2. qui universaliter de quacunque lege Canonica hoc tueretur, Torrec. l. c. M. de Mart. de Prado in Theolog. Mor. cap. 3. de Prado, Legibus quaest. 5. §. 4. M. Tapia tom. 1. lib. 4. quaest. 4. art. 3. n. 5. Herinx tom. 2. d. 3. de Legibus n. 109. Filg. in Centurâ pag. 21. qui cum P. Card. tom. 1. d. 9. cap. 20. art. 11. & tom. 4. diff. 1. n. 199. judicat sententiam oppositam modò esse antiquatam, Diez de Prado 1. p. §. 7. n. 5. P. Moy. tom. 1. tr. 3. d. 8. quaest. 6. n. 21. qui specialiter tueretur hoc de Decretis fidei, & morum, & alij TT.

Absti-

N. 44. Abstineo ab illis rationibus, quæ unicè probant, satis esse certam aliquam in loco promulgationem, ad hoc ut Decreta Pontificia, quatenus declarativa, ubique obligent, dummodo certò moralis notitia de talis Decreti promulgatione habeatur. Dixi enim nullam in hoc esse controversiam, cum etiam DD. primæ sententiæ hoc supponant, & non possint non supponere. Ego enim attentè legi Caietanum, Sotum, Molinam, qui omnes, esto necessariam velint promulgationem hic ut hic obligent, attamen non loquuntur de legibus datis pro totâ Ecclesiâ, & circa materiam fidei, & morum; immò et si de his loquerentur, posset per promulgationem intelligi certitudo moralis de publicatione factâ Romæ. Quare illas tantum pro secundâ sententiâ traham rationes, quæ probant Decreta Pontificia non egere publicari ubique, ut ubique obligent. Præcipua autem est, quia ex una parte, de essentiâ legis nō est promulgatio ubique, sed tantum est promulgatio, ut constat ex definitione D. Th. ex aliâ parte, ex nullo jure positivo inferitur necessitas promulgationis ubique; neque enim Papa subiectus est Juri Civili, immò supra illud est, & illud in pluribus correxit, ut videri potest in P. Azor tom. 1. lib. 5. & P. Gibal. tom. 1. lib. 4. ergo non est de necessitate legis ad hoc, ut ubique obliget, ut ubique promulgetur: addo experientia constare Fideles ubique obligatos per solam promulgationem factam Romæ; nam, ut bene P. Suar. & P. Palao n. 2. plura Juris Canonici Decreta, Decretalium, Sexti, Clementinarum, Extravagantium, Tridentini, obligant ubique, esto ubique non sint promulgata: similiter Bulla Cœnæ solum Romæ publicatur, & ubique obligat: ergo non est de necessitate legis Pontificiæ, quatenus præceptiva, aut prohibitiva, ad hoc, ut ubique obliget, ut ubique promulgetur. Argumenta opposita solvit diligenter Palao à n. 5.

§. II.

Monita pro meâ sententiâ.

S U M M A R I U M.

Lex quid? dicitur à ligando, n. 46.

Quomodo differat à præcepto, ibid.

Non est de essentiâ legis, ut minetur culpam, & poenam, ibid.

Promulgatio quid? Est de essentiâ legis, n. 47.

Lex supponit dominium jurisdictionis, n. 48.

Aliter discernendum de Decretis Pontificijs pure prohibitis, ac de prohibitis, quia de Tom. I.

clarativis, n. 49.

Aliud est, obligor tibi hic, aliud, obligor à te hic, n. 50.

Utilitas hujus doctrine, n. 51. 52.

Lex obligat independentè ab acceptatione, n. 53.

Monco primò lectorem, ne superficiali oculo transcurrat, quæ in hoc §. dicturus sum; cum enim ratio cogat me ad novum discurrendi modum, posset me, vel de novitate in re tam gravi accusare, cum tamen mihi nihil antiquius sit, quàm, ut sive nova, sive antiqua placere non possint, nisi quia vera; & inter utraque æqualiter constitutus, veneror antiqua, & timeo nova; vel de falsitate causare, cum tamen cum in finem unicè ætatem, & animam inter libros triverim, ut ex æterno Veritatis fonte meum in intellectum aliquis sanæ doctrinæ rivus descenderet.

Monco scundò ex D. Th. 1. 2. qu. 90. art. N. 1. & P. Suar. lib. 1. de Leg. cap. 1. n. 9. P. Salas 46. d. 1. de Leg. sect. 1. qu. 1. legem dici potius à li- D. Tho. gando, quàm à legendo; nec est nisi regula P. Suar. actuum humanorum, quâ quis obligatur P. Salas, aliquid facere, aut omittere. Differt à præcepto, quod lex fertur communitati, præceptum autem fieri potest singulari personæ; unde *Lege prima ff. de Leg.* dicitur: Lex est commune præceptum; & ideo P. Suar. l. c. cap. 12. definit legem dicens, Est præceptum commune, justum, ac stabile, sufficienter promulgatum: differt etiam, quia lex est perpetua, non enim cessat mortuo legislatore; contra præceptum, mandatum, statutum cessat amotione præcipientis, vel morte ejusdem, ut habetur in *Lege mandatum*; mandatum finitur morte mandantis, ut bene M. Tapia tom. M. Tap. 1. lib. 4. qu. 5. art. 2. Ex quâ D. Th. definitione in Tr. de Incarn. intulimus contra M. Victor. Lorcan, P. Esparza qu. 32. Card. Pallavicinum n. 134. P. Haunoldum, non esse de essentiâ legis strictæ, esse cōminatoriam culpæ, & poenæ propter culpam, sed satis esse, ut aliquis obligetur ad aliquid agendum, aut omittendum, non autem necesse esse potentiam ad legis transgressionem, seu ut subditus sit capax peccati. Hinc cum modestissimo, & doctissimo viro M. Godoy (cujus volumina mihi instar bibliothecæ sunt) d. 49. à n. 48. in 3. p. dixi in lege duplicem distinguendam esse vim, aliam directivam, quâ subditus ligatur ad rem præceptam, aliam coactivam, quâ ad poenam; illa est de essentiâ legis, non hæc; imò ibidem notavi ex eodem, quod licet legislator non subjiciatur legi quoad vim coactivam

ctivam, attamen fuisset legibus obligatur, quoad vim directivam.

N. Monco tertio, promulgationem non esse, nisi exteriorem ceremoniam, ita subditis manifestam, ut saltem aliqui eorum evidenter sciant legem latam fuisse, & tali ceremoniam

M. Tap. legali manifestatam. Eam definit M. Tapia *rom. 1. lib. 4. qu. 4. art. 1.* Solemnis publicatio, atque intimatio à legislatore ad subditos, quibus lex imponitur; & adeo necessaria est ad valorem legis humanæ, ut eam promulgatione seclusa, lex nullam vim habeat obli-

S. Tho. gandi. Ita D. Thom. 1. 2. qu. 90. art. 4. dicens: *Promulgatio ipsa necessaria est ad hoc, quod lex habeat suam virtutem*, intellige obligandi; & communiter DD. cum P. Vasq. 1. 2. d. 155.

P. Vasq. cap. 2. n. 16. P. Suar. lib. 1. de Leg. cap. 11. n. 6. habetur in cap. In istis dist. 4. §. *Leges*, ubi dicitur, *leges instituuntur, cum promulantur*.

N. Monco quarto, omnem legem supponere in legislatore dominium jurisdictionis, nam implicat effectus sine causa: sed actus præ-

P. Less. cipui dominij jurisdictionis sunt ex P. Lessio de iust. cap. 2. n. 3. præcipere, prohibere, permittere, punire, præmiare: ergo hi actus præsupponunt dominij jurisdictionis: ergo cum lex sit, vel præceptiva, vel prohibitiva, vel pœnalis, vel mixta, supponit in legem ferente, dominium jurisdictionis, sine quo nulla erit.

N. Monco quinto, leges Pontificias, alias esse purè declarativas, alias purè legislativas, seu prohibitivas, aut præceptivas, alias declarativas simul, & legislativas, ut sæpe dixi. Porro Decreta Pontificia purè legislativa, siue sint præceptiva, siue prohibitiva, possunt prohibere aliquid, vel quia est in se malum, vel malum, quia vetitum, juxta distinctionem objectorum, quorum alia sunt vetita, quia mala; alia sunt mala, quia vetita. Hoc mihi certum est, quod de Decretis Pontificijs prohibitis, quia declaratorijs, aliter discurrendum est, ac de Decretis Pontificijs purè prohibitis. Si quis enim de purè prohibitis dicat, quod Fideles illis non obligentur, ubi non sunt promulgata, parum interest, cum certum sit, hoc dici non posse de Decretis prohibitis simul, & quia declarativis. Disparitas est evidens: quia Decreta Pontificia declarativa, & prohibitiva, eo ipso quod declarant talem opinionem esse scandalosam, aut objectum esse illicitum, & talis declaratio mihi constat, ideo statim illis Decretis obligor, etiam ubi non sunt promulgata, quia est principium morale evidens, quod nulla opinio certò scandalosa possit esse regula morum; & nullum certò illicitum est ample-

ctendum, sed etiam non datà promulgatione talis legis Pontificia declaratoria, atque adeo prohibitoria, talis objecti, quia mali in se, & non mali, quia vetiti, mihi certò constare potest, eam opinionem esse scandalosam, & ejus objectum illicitum: ergo teneor opinionem illam, & ejus objectum non amplecti: ergo non est necessaria promulgatio hic, ut hic obliget stare Decreto Pontificio declaratorio, atque adeo prohibitorio objecti ex se mali; quidquid sit de alijs legibus Pontificijs purè prohibitorijs, & quidem objecti ex se indifferentis, & non declaratorijs.

Hæc doctrina lucem mihi dat, ut aliquid N. innuam, quod fortè non displicebit, & quò tam sententia universaliter negans legibus Pontificijs non obligari, ubi non promulgantur, quàm asserens nos ijs obligari, etiam ubi non promulgantur, simul componantur: sunt enim meo iudicio duo valde diversa, *obligor tibi hic; obligor a te hic*; quare dicere possumus, quòd legi Pontificia declaratoria, & prohibitoria non promulgata hic, obligor hic; sed non obligor ab illa hic, donec hic promulgetur; ita ut promulgatio hic necessaria sit, non ut obliger hic illi, seu vitare, quod prohibet, sed ut obliger ab illa hic; non autem sit necessaria, ut obliger hic illi; nam obligor hic, stare illi hic, non ab illa, sed à principio naturali dictante, non esse sequendum, quod mihi certò constat esse malum; sed mihi constat hic, quòd malum sit edere ad satisfactionem, hoc enim Papa non potens errare prohibuit Romæ, quia malum in se: ergo non possum hic (quocumque in loco ego sim) edere ad satisfactionem. In quo casu patet, me obedire Papæ declaranti hoc esse malum, attamen obedio Papæ, non quia hic (ubi gratis suppono, licet falsò) Decretum non esse publicatum, non, inquam, quia hic ubi sum, obligor à Papâ, sed quia obligor à principio reflexo naturali evidenti, quod non possum operari, quod certò scio esse illicitum.

Explico hoc paritate justitiæ strictæ, & N. aliarum virtutum, quæ sunt ad alterum: possum esse obligatus tibi, & à te, quia tu habes jus contra me; vel esse obligatus tibi, & ab alio, non à te; in utroque casu obligor tibi, sed in primo tibi, & à te; in secundo tibi, sed non à te, sed ab alio, ut bene de hoc puncto Maffrius in 3. sent. d. 7. qu. 8. & P. Espar. qu. 3. Maffri, & 12. de Justitiâ. Immo quoties universa- P. Espar. liter ex motivo unius virtutis tenemur ad actum alterius virtutis, tunc obligor ad talem actum virtutis imperata, sed non à præcepto imperatæ, sed imperantis; ex. gr. fac ut

ut ego possim salvare alium humiliando me illi; ecce tencor à charitate ad actum humilitatis, adeoque obligor tibi, sed non à te immò neque obligor à præcepto humilitatis, sed à præcepto charitatis humiliare me ipsum tibi; similiter fac Regem præcipere Magnati, ut obediat rusticò; ecce Magnas tenetur obedire rustico, sed non obligatur à rustico, sed à Rege: ergo idem dici potest in casu nostro; sive Decretum Papæ ut declarativum, & ut prohibitivum objecti, quia mali, promulgetur hic, sive non, adhuc tencor me conformare illi, non quia ab illo obligor, sed quia illi obligor à præcepto fidei obligante me credere ut illicitum, quod scio declaratum à Papâ ut tale; & à dictamine conscientie dictante, non esse sequendum, quod scio esse infallibiliter illicitum; nec pro regulâ morum assumi posse opinionem certò scandalosam. Hæc innuisti satis sit, ut eo magis constet, quòd etiam si sequaris sententiam negantem leges Pontificias obligare, ubi non sunt promulgatæ, dico, quòd adhuc ubi promulgatæ non sunt, teneris parere; sive deinde pareas illis, quia illis, & ab illis obligaris; sive quia illis, sed à principio naturali parere obligaris; quod parum interest in ordine ad finem Legislatorum; dummodo enim legibus pareatur, hoc est quòd illi volunt, sive deinde ex illo, aut isto fine, cum finis legis non cadat sub legem.

N. 52. Ex hac distinctione duplex habebitur utilitas. Prima, quòd in præcipuo puncto componuntur Authores: dici enim potest, quòd negantes Decreta Pontificia obligare, ubi non sunt promulgata, negant tantum, quòd illa obligent, non autem negant, quòd Fideles illis obligentur; hoc enim negare non possunt, nisi negent principium omnino certum, quòd nulla certa falsitas possit esse regula morum: ergo quoad punctum practicum conveniunt cum affirmantibus, etiam ubi Decreta non sunt promulgata. Secunda utilitas est, quòd quacumque sententiam sequaris, teneris obedire Decreto; nec poteris dicere te non teneri, quia hic non est promulgatum; adhuc enim teneris, non quidem à Decreto, sed à principio conscientie universali dictante, nullum cognitum ut falsum, & ut malum, esse regulam morum; adeo ut promulgatio non sit necessaria, ut pareas Decreto, & fugias, quòd Papa prohibet ut malum; satis enim est notitia certa Decreti Pontificij, ut Decreto obedias, sed ad summum ut à Decreto obligeris; Papæ autem, sicut cuilibet legislatori, parum interest ex quocumque fine obedire tenearis, dummodo obedias.

Tom. I.

Ex hac ipsâ doctrinâ præoccupatum manet aliorum effugium dicentium, acceptationem esse necessariam, ut lex obliget: ergo etiam, ut Decreta obligent. Dico enim hoc esse falsum de Decretis declaratorijs, & ad summum esse verum, si tamen verum est, (nam legem obligare independentem ab acceptatione, communis, & vera sententia est, ait P. Suar. lib. 3. de Leg. cap. 19. & lib. 4. cap. 16. M. Mart. de Prado in Thcol. Mor. cap. 3. de Leg. qu. 6. n. 5.) ut à lege, & à Decreto obligeris. Ratio est: quia veritas, quæ deciditur, ut acutè P. Lessius de Justitia cap. 20. n. 192. non pendet ab acceptatione, aut censurâ subditorum, esto obligatio legis pendeat ab acceptatione; non enim liberum est homini rejicere veritatem cognitam ut certam: sed per Decretum Papæ declaratorium, cujus notitiam suppono, mihi certò constat veritas de inhonestate objecti, cujus licentiam approbat opinio damnata: ergo non est mihi liberum illam rejicere; ergo à principio naturali obligor acceptare talem veritatem, & Decretum: similiter à dictamine conscientie obligor acceptare certam doctrinam morum, & respuere certò falsam: ergo cum doctrina à Pontifice damnata sit certò scandalosa, adeoque sit certò falsum, quòd non sit scandalosa; & opposita sit certò non scandalosa, & certò verum sit, quòd sit honesta, obligor eam acceptare. Plura de acceptatione dabit M. Tapia tom. 1. lib. 4. qu. 3. art. 91. & alij passim. Hæc est mea mens, quam per sequentes conclusiones expono.

P. Suar.
M. Mar.

P. Less.

M. Tap.

§. III.

Conclusiones exponentes meam sententiam.

S U M M A R I U M.

Omnes Fideles, qui habent certitudinem moralem Decretorum Pontificiorum, ut declarativa sunt, obligantur illis stare etiam, ubi non sunt evulgata, n. 54. 55. 56.

Decreta Pontificia, etiam ut legislativa, obligant, ubi non promulgata, à n. 57. ad 60.

Potestas declarativa non supponit jus jurisdictionis, n. 60.

Parendum legibus legitime promulgatis, n. 63. Non est necessaria promulgatio in omni loco, n. 65. ad 68.

Pleraque ex damnatis ab Innoc. continent materiam juris naturalis; alique juris humani, ib. Damnata circa jus humanum sunt verita, quia scandalosa, n. 67.

Decreta Tridentini circa fidem, & mores obligant etiam ubi non promulgata, ibid.

Cur leges civiles obligent tantum, ubi promulgantur; non autem Decreta Papæ? n. 70.

E ij

Pono

P Ono eas sub unum intuitum, seorsim tamen probandas.

N. Prima est: Decreta Pontificia, ut præcise declarativa sunt, neque obligant ubi sunt, neque ubi non sunt promulgata.

N. Secunda: Fideles tamen, qui eorum Decretorum, ut declarativorum notitiam certo moralem habent, obligantur stare illis ut declarativis, tam ubi sunt, quam ubi non sunt promulgata.

N. Tertia: Decreta Pontificia, quatenus legislativa, obligant, ubi sunt promulgata, siue sint circa materiam ex se indifferentem, siue ex se malam, & ideo à Decretis vitata.

N. Quarta: Probabilis est quod Decreta Pontificia quatenus legislativa circa rem ex se malam, seu prohibentia objectum ex se declaratum malum, obligare etiam ubi non sunt promulgata.

N. Quinta: Et si hoc verum non esset, adhuc tamen Fideles obligarentur stare tali Decreto Pontificio prohibitivo objecti ex se mali, & repudiare id, quod tale Decretum prohibet.

N. Sexta: Probabilis etiam est, quod Decreta Pontificia pure legislativa, seu prohibitiva rei ex se indifferentis, & malæ, quia vitatæ, obligent etiam, ubi non sunt promulgata.

N. Hæc est summa totius doctrinæ. Prima, & secunda conclusio loquuntur de Decretis præcise ut declarativis; & utraque est evidens, ut ostendam. Reliquæ loquuntur de Decretis legislativis, cum hoc discrimine, quod tertia, quæ etiam est evidens, loquitur universaliter de omnibus, & circa quamcumque materiam. Quarta, & quinta loquitur de Decretis legislativis supponentibus declarationem damnativam, adeoque circa materiam ex se malam. Ultima demum loquitur de Decretis pure legislativis circa materiam indifferentem, qualia sunt quæ prohibent, ex. gr. esum carnum tali die, vel præcipiunt Missam tali die; hæc enim Decreta sunt pure legislativa, & nullo modo declarativa.

N. Jam prima conclusio, quamvis videatur primâ fronte contra omnes, nisi tamen crassissimè hallucinor, omnium esse debet, & ita probatur. Decreta Pontificia præcise ut declarativa, non sunt legislativa, sed sunt pura infallibilis vox manifestans aliquam veritatem; sed si non sunt legislativa, immò si sunt pura manifestatio alicujus veritatis, nullam possunt inducere obligationem ratione personæ, à quâ procedunt: ergo Decreta Pontificia præcise ut declarativa nullam possunt inducere obligationem, sed præ-

sciunt, seu nec affirmant, nec negant obligationem, si enim præsciunt ab obligatione, nec obligant, nec non obligant: ergo nec obligant ubi sunt, nec ubi non sunt promulgata. Minor probatur primò: quia potestas declarativa alicujus veritatis non supponit jus jurisdictionis, à quo solum provenit legis obligatio, & ejus actus, nempe prohibere, præcipere, &c. Secundò: Si pura manifestatio veritatis induceret obligationem, sequeretur, quod omnis docens alterum aliquam veritatem obligaret illum, atque adeo in circulis, ubi plurimæ feruntur veritates, orirentur in audientibus obligationes, & quotquot privatos inter parietes Doctorum scripta revolvunt, quæ manifestant ignotas veritates, iidem obligarentur, vel à Doctoribus defunctis, vel ab eorum scriptis declarantibus eas veritates, quod nemo dicit: ergo etiam Decreta Pontificia præcise ut declarativa nullo modo obligare possunt: sed quod non potest obligare, neque obligat ubi est, neque ubi non est, ut est evidens: ergo Decreta Pontificia præcise ut declarativa, nec obligant ubi sunt, neque ubi non sunt promulgata.

Secunda conclusio probatur, notato diff. N. crimine inter has duas propositiones: *Fideles obligantur à Decretis ut declarativis; Fideles obligantur Decretis declarativis, sed non ab illis*; sed aliunde, ut mox explicabo. Prima est falsa; nam in primâ conclusione probavi, Fideles non obligari à Decretis ut declarativis: secunda est vera, & eam ita probabo. Fidelibus ubique terrarum degentibus, habentibus notitiam certo moralem de Decretis Pontificijs ut declarativis, inest obligatio standi illis; primò ex præcepto fidei, quilibet enim tenetur credere, quod Papa declarat malum, aut bonum, esto Papa præcise declararet, & nullam ferret de eo legem. Secundò ex lege naturali dictante, repudiandum, quod scio certo illicitum, & scandalosum, & amplectendum, casu quo tenear, aut velim operari, quod scio licitum: sed quod Pontifex declarat licitum, aut illicitum, scio certo esse tale: ergo tum ex præcepto fidei, tum ex lege naturali teneor credere tale esse, quod Papa declarat tale; & teneor repudiare objectum, & opinionem damnatam, seu declaratam ut scandalosam, ita ut ad credendum me obliget fides, ad repudiandum lex naturalis; si mihi constet per Decretum Papæ, opinionem, & objectum declarata esse mala: sed hoc est stare, & obedire Decretis declarativis: ergo Fideles habentes notitiam certam Decreti Pontificij ut declarativi, obligantur tum à præcepto

cepto fidei, tum à dictamine naturali stare Decretis, ut declarativis, & repudiare opinionem declaratam ut scandalosam. Contrario: Possum sine promulgatione hic, habere hic notitiam certo morale de Decreto Pontificio declarante talem opinionem ut scandalosam: ergo cum ex principio naturali reflexo obligetur quilibet non sequi certo scandalosum, sequitur, quemlibet Fidelem hoc scientem obligari, non sequi eam opinionem declaratam ut scandalosam, esto per impossibile non prohiberetur à Papa: ergo Decretis ut declarativis Fideles ubique obligantur.

N. 63. Tertia conclusio est omnino evidens, & omnium, & facile probatur. Superioris legibus, aut præceptis legitime promulgatis standum est, de quacumque materia ea sunt, dummodo sint in bonum commune: ergo Decretis Pontificijs ut legislativis hic promulgatis, hic standum est.

N. 64. Quarta conclusio probatur; & quidem vellem eam esse evidentem, mihi tamen evidens non est, & §. sequenti solvam argumentum, quo P. Cardenas probat esse nunc prorsus improbabilem sententiam docentem, Decreta Pontificia, ut legislativa, non obligare, nisi ubi sunt promulgata. Probatur autem primo iisdem rationibus, quibus probabitur sexta; sunt autem illæ, quas adduxi §. 1. pro sententia docente Decreta obligare etiam, ubi non sunt promulgata; nam à fortiori militat pro hac conclusione; si enim Decreta Pontificia pure ut legislativa, & circa objectum ex se non malum obligant, ubi non sunt promulgata, multo magis obligabunt Decreta legislativa supponentia declarationem, & prohibentia objectum, quia malum in se.

N. 65. Secundò probatur: quia ut Decreta Pontificia, quatenus legislativa, obligent, satis est, ut habeam notitiam moraliter certam illorum; nam promulgatio in omni loco gratis omnino ponitur necessaria, cum neque essentia legis, neque Jus Pontificium hoc exigant, ut exigit Jus Civile, ad hoc ut ejus leges obligent. Addit P. Cardenas *tom. 4. disp. 1. n. 208.* quod, quoties Decretum respicit materiam juris naturalis, aut Divini positivi, toties, si certa ejus notitia habeatur, ubique obligat, etiam, ubi non est promulgatum; & ideo post primam Legis Evangelicæ promulgationem ab Apostolis factam, satis est certa ejus notitia, nec necessaria est nova promulgatio: sed ferè omnia in Decreto Innocentij contenta sunt juris naturalis, aut Divini positivi, ut patet ex Catalogo damnatarum, nam solum quinque

Tom. I.

damnantur circa jus humanum; de quo legendus etiam est P. de la Fuente *disp. 1. n. 55. & 56.* immò eo ipso quod omnes damnatae sint intrinsecè scandalosæ, eo ipso opponuntur per se legi naturali charitatis veritatis, ne quis proximo occasionem ruine præbeat: ergo ad hoc Decretum, ut prohibitivum, non est necessaria nova promulgatio, saltem quoad ea, quæ respiciunt jus naturale, aut Divinum positivum; immò ait, neque requiri circa propositiones, quæ sunt juris humani, quia, inquit, cum promulgatio eo sine requiratur, ut Fideles obligentur, hic autem obligatio oriatur ex notitia Fidelibus moraliter certâ, consequenter inutilis est nova promulgatio. Verum hæc ratio me non convincit; primò, quia maior ita distingui potest: Decretum respiciens materiam juris naturalis, vel Divini positivi ubique obligat, id est, Fideles ubique obligantur ad illud ex vi ejusdem Decreti, nego maiorem; ex alijs principijs, nempe ex lege Dei, vel lege naturali, declarante Decreto eam materiam, concedo maiorem: secundo, quia non satisfacit replicæ; quod saltem quoad propositiones respicientes materiam juris humani requireretur promulgatio hic, ut hic obliget: quare ratio hujus conclusionis unica, & solida est, quod gratis, & sine ullo fundamento, & contra experientiam asseritur requiri aliam promulgationem, præterquam Romæ factam, ut Decreta Pontificia ubique obligent, dummodo certò constet ea fuisse Romæ promulgata.

Quinta conclusio probatur iisdem argumentis, quibus secunda; quia lex naturalis dictat non esse assumendam pro morum regulâ opinionem ex se scandalosam, & repudiandum objectum prohibitum, quia malum: sed etiam, ubi talia Decreta Pontificia ut prohibitiva non sunt promulgata, potest Fidelibus constare promulgatio Decreti Pontificij prohibitivi opinionis, quia ex se scandalosæ, & objecti, quia ex se mali: ergo ubi illud promulgatum non est, adhuc Fideles obligantur vitare dictam opinionem, & objectum: sed vitare talem opinionem, & objectum, & parère Decreto prohibenti illud, est practice, & in ordine ad finem à Papâ intentum omnino idem, nam Papa præcisè intendit, ut talis opinio, & ejus objectum vitetur, non autem intendit, ut ex motivo formali obediendi illi Decreto vitetur, cum finis legislatorum non cadat sub legem: ergo.

Dices, hanc rationem non probare Fideles teneri stare Decreto ut prohibitivo attinente materiam juris humani, ubi non est

E iij

promul-

promulgatum. Resp. primò negando antecedens; quia omnes propositiones etiam veritates circa materiam juris humani sunt vetitæ, quia scandalosæ: ergo datur lex naturalis obligans eas non sequi, etiam ubi Decretum non est promulgatum. Secundò, licet hoc nostra ratio non convinceret, quod tamen est falsum, attamen hoc convincit ratio sextæ conclusionis.

N. 68. Sexta conclusio probatur: quia ex una parte non est de essentia legis, nisi promulgatio, non autem promulgatio ubique, ut ubique obliget: sed data promulgatione Romæ, datur promulgatio: ergo datur quidquid requiritur, ut obliget non existentes Romæ, sed alibi: ex alia parte conitatur, Decreta Tridentini non tantum quatenus declaratoria, sed etiam quatenus legislativa, tam circa materiam fidei, quam morum, non fuisse ubique promulgata, & tamen certum est ubique obligare etiam in Regnis, ubi non fuit receptum: (idem dicito de alijs legibus Ecclesiæ circa res ex se indifferentes, ut notat P. Palao:) ergo Decreta Pontificia ut legislativa ubique obligant, etiam ubi non sunt promulgata, etiam circa materiam indifferentem.

P. Pala. Confirmo primò ex P. Moya n. 21. & ex eo Torrec. Omnes censuræ ab eadem potestate descendunt: ergo sicut, si Papa declarasset eas propositiones hæreticas, teneretur quilibet hoc sciens credere, esto in loco, quo vivit, non fuisset facta promulgatio; ita etiam, dum declarat scandalosæ, esto in loco, quo vivit, promulgatio facta non sit. Alias rationes vide apud P. Suar. n. 7. & P. Salas l. c.

N. 69. Confirmo secundò ex P. de la Fuente. *disf. 1. n. 133.* postquam enim sibi objecit, quòd, ut Papa obligaret interius ad assentiendum censuræ, vel saltem ei non dissentiendum, suoque iudicio; in his tamen Decretis Pontifices non præcipere, ut eorum iudicio, & censuræ acquiescamus, sed tantum, ne doceamus, aut prædicemus damnatas, atque adeo liberum nobis videri discrepare à iudicio Pontificum, putando non esse scandalosæ, esto nobis liberum non sit eas docere: postquam, inquam, hæc sibi objecit: Respondet, quòd ad inducendam præcisam obligationem acquiescendi iudicio Pontificis, non est necessarium ullum præceptum positivum ipsius, immò nec est sufficiens; quia positiva præcepta Pontificis virtute suà ad actus merè internos non possunt obligare, quales sunt assentiri, aut dissentiri: quare obligatio, quæ hic datur, supposita censuræ Papæ, non est juris humani, sed

Divini obligantis, ut intellectus assensum suum captivet in obsequium Supremæ Autoritatis, quæ obligatio resultat statim ac Pontifex aliquam doctrinam damnat. Plura apud eundem.

Dices: Leges Civiles non obligant, nisi N. ubi promulgata: ergo neque Decreta Pontificia. Nego consequentiam: quia illud determinavit Jus Civile, quod quia totum est in politicâ exteriori, iudicavit hoc convenientius: oppositum determinat Ecclesiæ, & probat experientia; nam Ecclesiæ regimen, cum sit pro foro interiori, hoc potius, quam ceremonias externas attendit. Adde promulgationem ubique esse tantum conditionem à Jure Civili exigitam, non autem de essentia illius.

§. IV.

An maneat antiquata sententia docens leges Pontificias non obligare, nisi ubi sunt promulgata?

SUMMARIUM.

Quid opinio antiquata? n. 71.

DD. affirmantes, ibid.

Non placet ratio P. Cardenas, n. 72.

Decretum Urbani circa stipendium Missæ, ibid.

Non est antiquata, n. 73. 74.

Papa declarat, & legem fert in his Decretis, ideo illis standum, tum ex lege naturali, tum ex Fidei præcepto, n. 75.

Pater Carden. (quem sequitur Filg. in N. Censurâ pag. 26.) tom. 1. d. 9. cap. 20. art. 71. citat viginti duos AA. (quibus addo P. Card. Gibal. & Mastrum,) & tom. 4. *disf. 1. a. n. 199.* utroque loco movet hoc dubium, & resolvit, quòd hæc opinio modò est antiquata, seu improbabilis, cum antea fuerit probabilis. Hoc autem ita probat: Ea propositio dicitur antiquata, quæ cum antea videretur probabilis, modò tamen habet contra se principium certum: sed hæc opinio, *Leges Pontificias non obligant, nisi ubi promulgata*, quæ antea erat probabilis, modò habet contra se principium certum, nempe Decretum Alexandri VII. *Alex. VII.* damnantis hanc propositionem, *Potest Sacerdos licet, tum duplex stipendium pro una Missâ accipere, tum per alium Sacerdotem satisfacere, collatâ illi parte stipendij, aliâ parte sibi retentâ; & hoc utrumque etiam post Decretum Urbani VIII. qui utramque propositionem damnaverat: ergo ea opinio est antiquata.* Minor probatur: quia DD. tuentes etiâ post Decretum Urbani duas damnatas citatas, eo principio ducebantur, quia leges Pontificiæ non obligant, ubi non sunt promulgata, cum

cum autem in Hispania dictum Decretum Urbani non fuerit promulgatum, inferebant, adhuc post Decretum Urbani, licere, quod Urbanus damnaverat ut illicitum: sed Alexander propter hoc ipsum damnat utraque propositionem addendo, *etiam post Decretum Urbani octavi*: ergo Alexander VII. supponit ut certum, esse ubique damnatam post Decretum Urbani, etiam ubi non est promulgatum.

Verum meo iudicio hoc argumentum non convincit; primo, quia qui audacter negant Urbani Decretum valere, ubi non est promulgatum, eadem pertinacia negabunt valere Decretum Alexandri, ubi non est promulgatum, & dicent Alexandrum damnare dictam opinionem respectu eorum tantum Fidelium, apud quos Decretum Urbani fuit promulgatum: si enim deficit promulgatio necessaria ad hoc, ut Decretum Urbani obliget, quomodocumque fiant alie reflexe leges, si prima ex defectu conditionis non tenet, nec tenebit secunda supponens obligare primam, si respectu secundae deficit eadem conditio. Secundo, quia quomodo probat P. Cardenas Alexandrum damnasse dictam opinionem, quia haec supponebat leges Pontificias non obligare, nisi ubi sunt promulgatae, & non potius, quia Auctores illius dicebant tale Urbani Decretum? (de quo, & quid nunc liceat pro stipendio, lege P. Muncissam d. 33. de Incarn. & Euchar. a n. 104. P. Tamburinum de Sacrificio Missae lib. 3. cap. 1. §. 5. nec non Filgueir. in Censura pag. 123. P. de la Fuente disp. 24. a n. 43. Hozes a pag. 487. ad 506.) Decretum, inquam, damnas dictas opiniones de duplici pro una Missa stipendio, & de licentia retinendi sibi partem stipendij, data alteri Sacerdoti celebranti altera parte stipendij, dicebant, inquam, *tale Decretum non fuisse Pontificium, sed Congregationis*, licet ejus observantia fuerit a Papa precepta; atque adeo, esto sit gravissima autoritatis, non tamen excedere vim opinionis probabilis, & ideo licere cuique cum facultate sequi contrarium, ut inter alios aliqui, quorum loca, & verba citat P. Moya tom. 1. tr. 3. d. 8. qu. 6. n. 2. expresse docent M. Acatus de Velasco, Delgadillo, Caillaingh. Tertiò, quia dici potest quod talis sententia Patroni hoc tantum docuerint de legibus Pontificijs, quoad vim coactivam, & poenalem, & quoad forum externum in ordine ad poenam, eas non obligare, nisi ubi sunt promulgatae: rursum de legibus Pontificijs pure legislativis, aut prohibitivis rei ex se indifferentis, non autem de declarativis; praesertim cum

ut supra §. 2. dixerim, iidem DD. rem hanc non accurate tractaverint, dividendo leges Pontificias in declarativas ex Cathedra, & in non tales; in prohibitivas objecti, quia in se mali, non autem in prohibitivas objecti mali, quia vetiti. Quarto, quia do DD. citatos locutos etiam de legibus Pontificijs ut declarativis, adhuc tamen eorum opinio non est antiquata; ratio est; quia haec propositio, lex Pontificia non obligat nisi ubi promulgata, potest habere duplicem sensum; primus est, *non obligat ex se*; secundus est, *non obligat ex lege naturali reflexa*: Qui dicit primum, non dicit certo falsum, nam nullum habet contra se principium certum: Alexander enim definiens *non licere accipere duplex stipendium post Decretum Urbani*, licet jure merito supponat Decretum Urbani obligare, non tamen decernit, an, ubi non est promulgatum, obliget, & multo minus, an, ubi non est promulgatum, obliget *ex se*, an ex lege naturali dictante, nullum cognitum ut certo illicitum potest esse regula morum: ergo cum Urbanus declaraverit esse illicitum recipere duplex stipendium, consequenter etiam, ubi Urbani Decretum non est promulgatum, obligantur omnes Sacerdotes non recipere duplex stipendium, quia obligantur non sequi pro regula morum quid certo illicitum, adeoque obligantur ex dicto principio naturali dictante, nullum certo illicitum potest esse regula morum. Ratio a priori est; quia haec propositio, *Lex Pontificia declarativa, & legislativa non obligat ex se, ubi non est promulgata*, optime cohaeret cum ista, *obligat tamen ex lege naturali, ubi non est promulgata*: sed haec propositio, *Lex Pontificia declarativa, & legislativa, seu prohibitiva objecti ex se mali, non obligat ex se, ubi non est promulgata, obligat tamen ex principio naturali*, non est contradictoria, aut contraria huic, *Decretum Urbani obligat ubi non est promulgatum*, quod est principium certum, cui P. Cardenas ait illam opponi, nam eo ipso, quod Alexander damnavit opinionem docentem licere Matrili (ubi certum est Decretum Urbani non fuisse promulgatum) recipere duplex stipendium post Decretum Urbani; & pauci AA. docentes hoc licere, hoc doceant, ut vult Card. quia Decretum Urbani non est Matrili promulgatum, eo ipso est certum, illud Urbani Decretum obligare etiam, ubi non est promulgatum: sed qui negat Decretum Urbani obligare *ex se*, ubi non est promulgatum, & affirmat, *obligare ex lege naturali* omnes scientes, ubi non est promulgatum, non negat obligare, ubi non est

P. Man-
Tamb.
P. de la
Fuente,
Filgue-
Hozes.

P. Moy.
M. Vel-
Delgad-
C. Caill.

P. Card.

est promulgatum, immò affirmat etiam ibi obligare, sed ex lege naturali: ergo opinio docens legem Pontificiam etiam declarativam, & prohibitivam alicujus ex se illiciti, non obligare, ubi non est promulgata, si addat, *ex se*, non est antiquata, immò valde probabilis. Porro DD. dictæ opinionis posse ita explicari, immò ita explicandos, patet mihi, tum quia nomine *legis* non venit declaratio, si in rigore loquamur, sed præceptum, aut prohibitio facta communitati; tum ex non divisione legum Pontificiarum; tum ex eo quod cum plerique ex illis admittant, ut infallibile, Papam esse visibilem fidei, & morum regulam, & quoque admittant, quod nullum certo illicitum possit esse regula morum, consequenter unicè negant: (si tamen de legibus Pontificijs declarativis, & prohibitivis objecti, quia mali, loquantur, quod mihi valde dubium est, cum hujus divisionis non meminerint) negant, inquam, unicè leges Pontificias *ex se* obligare, ubi non sunt promulgatæ; non autem aliunde, si adit principium naturale obligans illis stare. Confirmo: quia de legibus Pontificijs loquuntur conformiter ad leges Civiles; sicut autem istæ, si prohibeant aliquid per legem naturalem illicitum, obligant etiam, ubi non sunt promulgatæ, non *ex se*, sed ex principio reflexo mali fugiendi, & boni amandi; ita in casu nostro.

N.
7-4

Dices: Hæc duæ propositiones sunt contradictoriæ, *Nulla lex Pontificia obligat, ubi non est promulgata; Decretum Urbani obligat, ubi non est promulgatum*; illa est Authorum, hæc est Alexandri: ergo illa est antiquata. Respondeo esse contradictorias primò, si prima ita explicetur, *Nulla lex Pontificia obligat nec ex se, nec ex alio titulo, ubi non est promulgata; Decretum Urbani obligat, ubi non est promulgatum*. Secundo, si ita explicetur secunda, *Decretum Urbani obligat ex se, ubi non est promulgatum*, & prima ita, *Nulla lex Pontificia obligat ex se, ubi non est promulgata*, sunt etiam contradictoriæ: at quis non videat illam, *Decretum Urbani obligat ex se, ubi non est promulgatum*, non esse propositionem Alexandri? Si autem ita explicentur, *nulla lex Pontificia obligat ex se, ubi non est promulgata; Decretum Urbani obligat, ubi non est promulgatum*, non sunt contradictoriæ, ut enim obliget, non est necesse ut obliget *ex se*, factis si ex alio capite; neque Alexander definivit *Decretum Urbani obligare ex se*, ubi non est promulgatum, sed unicè dixit obligare, & quidem non nisi æquivalenter hoc dixit, quatenus damnat oppositam suppositam ut veram.

Hinc concludo, quod cum in his Decretis Papa, & declaret, dum damnat, & legem ferat, dum prohibet, ideo ex duplici capite Fideles tenentur obedire Decreto; quare, quatenus hæc damnatio est declaratoria, quilibet tenetur non defendere oppositum ex præcepto fidei, & ex lege naturali; quatenus prohibitiva, tenetur quisque ex lege naturali non praticare oppositum Decretis. Hæc dixisse sufficiat in materiâ à nemine, eo modo quo à nobis, agitatâ, & salvo meliori judicio; ut tanto magis faverem, tum Doctoribus, liberando à certa falsitate eorum opinionem, tum Pontifici, asserendo Fideles ubique obligari talibus Decretis, adhuc admissâ ut probabili sententiâ, quod leges Pontificiæ non obligent, nisi ubi promulgatæ. Alia faciliora, an Papa possit supplicari, ut revocet, aut suspendat Decretum Innocentij, & aliorum Pontificum, quatenus est declarativum, prohibitivum, & poenale, cum facile ex dictis constet, non posse, nisi quatenus poenale, lege apud P. Card. tom. 4. diff. 1. a n. 211.

SECTIO III.

An omnis propositio damnata à Papâ ut scandalosa, sit eo ipso falsa.

SUMMARIUM.

Non queritur, an damnata à Papâ, ut scandalosa, sit scandalosa, ut certum est, sed an sit falsa? n. 76.

Æ Quo pede hoc in dubio subtilitas, & molestitia procedunt. Queritur, an ex eo quod Papa damnet aliquam propositionem præcisè ut scandalosam, inferatur, non tantum non esse probabilem, sed esse certò improbabilem, seu certò falsam? Nota autem, aliud esse, an propositio damnata à Papâ, ut scandalosa, sit certò scandalosa, ita ut non tantum sit verum, sed etiam sit certum esse scandalosam: aliud, an propositio damnata à Papâ præcisè ut scandalosa, sit certò falsa, ita ut non tantum sit certum, sed etiam sit probabiliter saltem verum esse falsam. De primo nullum est dubium, ut constet ex dictis d. 1. sect. 4. ubi diximus de fide certum esse juxta nos, & certum Theologicè juxta plures alios, propositionem damnatam à Papâ ut scandalosam, esse talem. Quare tota difficultas est circa secundum; & quidem, ut constabit, res est valde dubia, & de eâ nemo ex professis tractat, nisi P. Card. tom. 1. d. 9. cap. 20. art. 8. & tom. 4. diff. 1. cap. 10. & obiter P. Moya tom. 1. tr. 3. P. Moy. d. 6. qu. 5. a n. 46. & d. 8. qu. 6. n. 22. Torrec. diff. 4. a n. 7. Lumbier tom. 3. a n. 1672. Lumb. Funda-

N.
76.

P. Card.

P. Moy.

Torrec.

Lumb.

Funda-